

PRERAFaelITII

Prerafaelittii, in engleza Pre-Raphaelites sau The Pre-Raphaelite Brotherhood (Confreria Prerafaelita), au fost un grup de pictori, poeti si critici de arta englezi, fondat in 1848 de John Everett Millais, Dante Gabriel Rosetti si William Holman Hunt, cu intentia de a reforma arta, refuzand ceea ce ei numeau reproducerea mecanica a operelor artistilor manieristi, care i-au succedat lui Rafael si Michelangelo.

Tinerii artisti (cel mai in varsta are 21 de ani!) reprobeseaza academismului epocii victoriene, printre altele, faptul ca exponentii lui recunosc o singura metoda in pictura: cea care deriva din arta lui Rafael. Aceasta metoda rigida si artificiala - in opinia lor - aseaza desenul deasupra culorii, lumina de zi a atelierelor deasupra luminii exterioare din aerul liber, iar pe marii clasici deasupra tuturor pictorilor contemporani moderni. Prerafaelittii se intereseaza de pictoriile cei mai vechi, mai cu seama de maestrii care l-au precedat pe Rafael, de aici si denumirea lor.

In acelasi timp ei studiaza si creatiile artistilor contemporani, cum sunt William Turner, Théodore Géricault, Eugene Delacroix sau Jean Auguste Ingres, dar si ale coloristilor vechi ca Giorgione si Rubens. Isi aleg temele din domenii diverse: din literatura si mitologie, din Biblie, din evenimentele sociale, dar si din natura, neuitand nici imaginatia proprie. Eliberarea picturii de academism inseamna si respingerea idealismului academic, mentinand o legatura mai stransa si mai reala cu natura.

Millais si Hunt si-au exprimat deschis in fata colegilor lor de la Royal Academy parerea negativa asupra conventiilor la care discipolii si epigonii l-au redus pe Rafael. De aceea pana la urma ceilalti studenti i-au numit - in mod ironic - prerafaelitti, inasa tinerii artisti si-au asumat porecla, asa cum vor face mai tarziu si impresionistii. Autorul ideii de a constitui o asociatie "secreta" a fost Dante Gabriel Rosetti, prieten al lui Hunt, fiu al unor emigranti politici italieni.

In septembrie 1848 - an revolutionar - ei infiinteaza "Confreria Prerafaelittilor" (The Pre-Raphaelite Brotherhood - P.R.B.), din care mai fac parte catolicul mistic James Collison, criticul de mai tarziu F.G. Stephens, sculptorul Thomas Wollner si William Michael Rosetti, fratele lui Dante Gabriel, care va fi secretarul asociatiei si va redacta programul grupului. Au cazut de acord sa nu semneze tablourile pictate, ci sa foloseasca toti initialele P.R.B., a caror semnificatie trebuia sa ramana secreta. Anticipand pe simbolisti, prerafaelittii au atras atentia asupra legaturii picturii cu alte arte, in special cu muzica si poezia.

Autorul primei lucrari prezentate public a fost Rosetti, in 1849, cu ocazia expozitiei "Free Exhibition" din Londra, cu o lucrare semnata P.R.B. In acelasi an apar noi tablouri, semnate cu aceleasi initiale misterioase, la expozitia Academiei Regale. Dupa o serie de

expuneri, initialele sunt descifrate si atacarea "printului picturii" Rafael provoaca scandal. Criticii sunt socati si de abordarea prea realista - dupa parerea lor - a temelor sacre.

Unii observatori mai moderati subliniaza insa valorile artistice evidente ale tablourilor expuse. Singurul critic care se decide sa-i apere public este John Ruskin, cu multa influenta in lumea artistica. La inceputul lunii mai 1851, publica doua scrisori in ziarul "The Times", in care - printre altele - scrie: " ... in masura experientei acumulate, (acesti pictori) vor fi capabili sa intemeieze in tara noastra o scoala artistica exceptionala pe care lumea nu a vazut-o de trei sute de ani." Dupa aparitia acestor articole indraznete, opinia publica se schimba, iar operele Prerafaelitelor ajung repede sa fie elogiate.

La un an dupa interventia lui Ruskin, Prerafaelitii se bucura de succes nelimitat. Tabloul lui John Everett Millais, intitulat Ofelia (1852), are un rasunet urias. Paradoxal, insa, in anul urmator grupul se destrama. Motivele sunt multiple: in 1853 Millais este ales membru extraordinar la "Royal Academy", si cu aceasta el revine la stilul conservator al academismului.

In acelasi an, Hunt intreprinde o calatorie in Egipt si Palestina si, la intoarcere, isi schimba fundamental principiile sale estetice. Dupa asemenea dezertari, Rossetti ramane singurul care continua traditiile prerafaelite. Le transmite lui Edward Burne-Jones, prin activitatea caruia estetica Prerafaelitelor influenteaza, intr-o anumita masura, Franta si intreaga Europa. In 1857, cu lucrarile lor se organizeaza la Londra o importanta expozitie. Dar Confreria nu mai exista deja de trei ani...